

NOTAT

Dato: 4. april 2018
Sag: 18/09068-13
Sagsbehandler: /MAR

Godkendelse af NCC Danmark A/S' erhvervelse af aktiver og rettigheder fra Jakobsen & Blindkilde A/S

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtog den 22. marts 2018 en anmeldelse af en fusion mellem NCC Danmark A/S og Jakobsen & Blindkilde A/S, jf. konkurrencelovens § 12 b. Ifølge § 12 h, stk. 5, 3. pkt., løber fristerne i § 12 d, stk. 1, fra den dag, hvor styrelsen udover en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af gebyret for anmeldelsen. Fristerne begyndte at løbe den 22. marts 2018.

ERHVERVSMINISTERIET

1. Transaktionen

Transaktionen indebærer, at NCC Danmark A/S (herefter benævnt "NCC") erhverver enekontrol over aktiver og rettigheder, der samlet udgør Jakobsen & Blindkilde A/S' (herefter benævnt "J&B") aktiviteter indenfor byggeri og anlæg. Transaktionen udgør en fusion omfattet af fusionsbegrebet i konkurrencelovens § 12a, stk. 1, nr. 2.

2. Parterne og deres aktiviteter

NCC er en dansk entreprenørvirksomhed i den nordiske NCC koncern med aktiviteter inden for primært byggeri, anlæg, og ejendomsudvikling i Danmark. NCC er ejet 100 % af det svenske moderselskab NCC AB. NCC AB har gennem datterselskaberne NCC Industry A/S og NCC Property Development A/S aktiviteter inden for produktion og udlægning af asfalt, indvinding og salg af råstoffer samt ejendomsudvikling i Danmark.

J&B er en dansk entreprenørvirksomhed med aktiviteter inden for primært byggeri. Derudover har J&B aktiviteter inden for anlæg, herunder naturgenopretningsprojekter. J&B's aktiviteter omfatter i overvejende grad nybyggeri og anlægsarbejder.

3. Jurisdiktion

De deltagende virksomheder er NCC og J&B. Ifølge det oplyste var den danske koncernomsætningen i NCC i 2016 på [...] kr. J&B havde i 2016/2017 en omsætning på 341.606.314 kr.

Eftersom de deltagende virksomheders omsætning overstiger omsætningstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 1, er der tale om en fusion omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol.

4. De relevante markeder

Byggeri og anlæg

Parterne har i anmeldelsen oplyst, at de begge er aktive på det overordnede marked for byggeri og anlæg.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har tidligere overvejet at opdele det overordnede marked for byggeri og anlægsaktiviteter i separate markeder for henholdsvis a) nybyggeri, b) renovering og bygningsforbedring og c) anlægsopgaver.¹ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har endvidere overvejet om et eventuelt særskilt marked for nybyggeri kan inddeles i segmenter for i) boligbyggeri, ii) erhvervsbyggeri samt iii) byggeri for det offentlige.²

Kommissionen har ligeledes overvejet en sondring mellem boligbyggeri, ikke-boligbyggeri samt anlægsopgaver.³ Kommissionen har særligt for så vidt angår infrastrukturopgaver overvejet, om der kan sondres mellem henholdsvis i) store og små infrastrukturopgaver, ii) veje og anden infrastruktur, og iii) motorveje og andre veje.⁴

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Kommissionen har generelt fundet, at en række forhold peger i retning af, at markedet for byggeri og anlæg, herunder samtlige mulige segmenter, skal afgrænses nationalt.⁵ Dette begrundes bl.a. i; at arbejdet udføres fysisk på leveringsstedet; at der findes nationale bygningsregulativer og standarder, samt at der er nationale kundepræferencer for arkitektur og indretning.⁶

Eftersom fusionen ikke vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, selv under den mest snævre, sandsynlige afgrænsning af markedet, kan den endelige afgrænsning af markedet dog stå åben i nærværende sag.

Råstoffer

Parterne har i anmeldelsen oplyst, at NCC er aktiv inden for indvinding og salg af råstoffer. Videre har parterne oplyst, at J&B køber et begrænset omfang råstoffer til brug for sine byggeri- og anlægsaktiviteter.

1 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 25. april 2001, *Fusion af HMT Entreprenør A/S*, afsnit 3.4.1.

2 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 25. april 2001, *Fusion af HMT Entreprenør A/S*, afsnit 3.4.1.

3 Jf. bl.a. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 6 og COMP/M.6841, *Goldman Sachs/TPG Lundy/Tulloch Homes Group Limited*, pkt. 17.

4 Jf. COMP/M.8536, *Atlantia/Abertis Infraestructuras*, pkt. 162 og 168.

5 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 25. april 2001, *Fusion af HMT Entreprenør A/S*, afsnit 3.4.1 samt COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 6.

6 Jf. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 6 og fodnote 5 samt Konkurrencerådets afgørelse af 25. april 2001, *Fusion af HMT Entreprenør A/S*, afsnit 3.4.1.

Kommissionen har i praksis fundet, at råstoffer udgør et samlet produktmarked omfattende alle råstoffer.⁷ Kommissionen har videre overvejet, om det samlede marked for råstoffer kan segmenteres yderligere, herunder henholdsvis (i) om primære råstoffer skal ses som et særskilt segment i forhold til sekundære råstoffer, (ii) om skærver skal ses som et særskilt segment i forhold til grus og sand, og (iii) om råstoffer indvundet fra jorden skal ses som et særskilt segment fra råstoffer indvundet fra havet.⁸ Kommissionen har endelig også overvejet, om markedet for råstoffer er en del af et større overordnet marked for bygningsmaterialer, som omfatter: a) færdigblandede betonmaterialer, b) færdigstøbte betonprodukter, c) armeringsstålprodukter og d) råstoffer.⁹

Kommissionen har i praksis vurderet, at det geografiske marked for indvinding og salg af råstoffer er nationalt.¹⁰ Kommissionen har endvidere overvejet, om der som følge af bl.a. betydningen af transportomkostninger kan afgrænses mere lokale eller regionale markeder for råstoffer (en radius på mellem 50 og 80 km fra produktionsstedet).¹¹

Eftersom fusionen ikke vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, selv under den mest snævre, sandsynlige afgrænsning af markedet, kan den endelige afgrænsning af markedet dog stå åben i nærværende sag.

Asfalt

Parterne har i anmeldelsen oplyst, at NCC er aktiv inden for produktion og udlægning af asfalt. Videre har parterne oplyst, at J&B køber asfalt til brug for sine byggeri- og anlægsaktiviteter.

Konkurrencerådet har i en afgørelse vedrørende samarbejdsaftaler i asfaltbranchen udtalt, at i aftaler om asfaltproduktion defineres det relevante produktmarked som produktion af varmtblandede asfalterende vejmaterialer. Videre har Konkurrencerådet udtalt, at i aftaler om asfaltproduktion og asfaltudlægning defineres det relevante produktmarked som produktion og udlægning af varmtblandede asfalterende vejmaterialer.¹²

7 Se bl.a. COMP/M.4719, *HeidelbergCement/Hanson*, pkt. 9 og COMP/M.3141, *Cementbouw/ENCI*, pkt. 11.

8 Se bl.a. COMP/M.4719, *HeidelbergCement/Hanson*, pkt. 9.

9 Jf. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 10.

10 Jf. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 10.

11 Se bl.a. COMP/M.4719, *HeidelbergCement/Hanson*, pkt. 27 samt COMP/M.3713, *Holcim/Aggregate Industries*, pkt. 8.

12 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 27. oktober 1999, *Samarbejdsaftaler i asfaltbranchen*, afsnit 3.3.

Kommissionen har i praksis fundet, at markedet for asfalt udgør et samlet produktmarked omfattende alle typer asfalt.¹³

Udlægning af asfalt skal foretages mens asfalten er varm, hvorfor afstanden fra asfaltfabrikken til udlægningsstedet er relevant ved afgrænsningen af det relevante geografiske marked. Konkurrencerådet har udtalt, at den normale grænse for transport af asfalt ligger på ca. 80 km fra produktionsstedet, men at denne grænse kan udvides for nogle asfalttyper ved brug af specielle isolerede vogne.¹⁴

Eftersom fusionen ikke vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, selv under den mest snævre, sandsynlige afgrænsning af markedet, kan den endelige afgrænsning af markedet dog stå åben i nærværende sag.

Ejendomsudvikling

Parterne har i anmeldelsen oplyst, at NCC er aktiv inden for ejendomsudvikling.

Kommissionen har i praksis behandlet ejendomsudvikling som et særskilt marked fra bygge- og anlægsvirksomhed. Kommissionen har behandlet ejendomsudvikling og ejendomsadministration som et samlet marked for "real estate services", men Kommissionen har ikke taget endelig stilling til en afgrænsning af de mulige delmarkeder for "real estate services".¹⁵

Kommissionen har i praksis fundet, at det geografiske marked for "real estate services", dvs. både ejendomsudvikling og ejendomsadministration, kan afgrænses enten nationalt eller mere lokalt fra by til by.¹⁶

Eftersom fusionen ikke vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, selv under den mest snævre, sandsynlige afgrænsning af markedet, kan den endelige afgrænsning af markedet dog stå åben i nærværende sag.

5. Vurdering af fusionen

Vurderingen af fusionens effekter på de relevante markeder tager udgangspunkt i parternes oplysninger og styrelsens oplysninger om markederne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har endvidere offentliggjort fusionen på styrelsens hjemmeside den 16. marts 2018 og opfordret interesserede til at indsende eventuelle bemærkninger til fusionen til styrelsen. Styrelsen har ikke modtaget bemærkninger.

13 Se bl.a. COMP/M.7252, *Holcim/Lafarge*, pkt. 383, COMP/M.6153, *Anglo American/Lafarge/JV*, pkt. 17 samt COMP/M.1827, *Hanson/Pioneer*, pkt. 16.

14 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 27. oktober 1999, *Samarbejdsaftaler i asfaltbranchen*, afsnit 3.3.

15 Jf. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 12-13.

16 Jf. COMP/M.6020, *ACS/Hochtief*, pkt. 13.

Ifølge parterne giver fusionen ikke anledning til nogen konkurrencemæssige betænkeligheder på nogen af de relevante markeder.

Der eksisterer en horisontal forbindelse mellem parternes aktiviteter på markedet for byggeri og anlæg, som generelt er karakteriseret ved at være et meget fragmenteret marked. Markedet for byggeri og anlæg er således ikke et berørt marked, idet fusionen ikke medfører, at parterne tilsammen får en markedsandel på mindst 15 pct. Selv ved en segmentering af det overordnede marked for byggeri og anlæg, vil parterne efter fusionen alene opnå en markedsandel på de enkelte undersegmenter på 0-10 pct. Det er således usandsynligt, at HHI på noget markedssegment skulle overstige 1.000, hvorfor det allerede af denne grund er usandsynligt, at fusionen skulle give anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder.¹⁷

Der eksisterer endvidere en vertikal forbindelse mellem J&B's aktiviteter inden for byggeri og anlæg og NCC's aktiviteter inden for produktion og udlægning af asfalt, indvinding og salg af råstoffer samt ejendomsudvikling. NCC er allerede vertikalt integreret, og fusionen indebærer alene en minimal forøgelse af NCC's markedsandele, hvorfor hverken NCC's muligheder for eller incitamentet til input- eller kundeforskærmning øges som følge af fusionen.

På baggrund af de foreliggende oplysninger er det således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at fusionen ikke giver anledning til indsigelser.

6. Konklusion

Idet fusionen på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke giver anledning til indsigelser, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen godkendt fusionen efter en forenklet sagsbehandling, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 7.

Godkendelsen er givet under forudsætning af, at de oplysninger, der kan tilskrives de deltagende virksomheder, er korrekte, jf. konkurrencelovens § 12 f, stk. 1, nr. 1.

¹⁷ Jf. Kommissionens retningslinjer for vurdering af horisontale fusioner efter Rådets forordning om kontrol med fusioner og virksomhedsoverdragelser (2004/C 31/03), pkt. 19.